
Warecka

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy geograficzne Nazwy miejscowości polskich

Rok utworzenia nazwy: 1770

Opis

Warka - miasto gminne w woj. mazowieckim (powiat grójecki), położone nad Pilicą, posiadające prawa miejskie potwierdzone w 1321 roku przez księcia Trojdena I. Ulica biegła od pałacu Pułaskiego (Nowy Świat 55), starosty wareckiego, do ówczesnego placu Wareckiego. 1821-1921.04.28 i 1950.02.18-1957.09.27 taką nazwę nosił dzisiejszy pl. Powstańców Warszawy.

Ciekawostki

Powstała w XVI w. jako droga biegnąca przez jurydykę szpitala św. Ducha. W XVII w. grunty po północnej stronie należały do Wessłów, a po południowej do jurydyki szpitala św. Kazimierza. Wtedy również droga stała się ulicą. W 1730 stało tu 9 domów. Od 1754 ulica stanowiła dojazd do Szpitala Dzieciątka Jezus. W 1762 na rogu Szpitalnej powstał pałac, który postał bardzo niedługo, prawdopodobnie spłonął. Pod koniec XVIII w. zaczęto zabudowywać ulicę, aż w XIX w. stała się tylko „mrocznym zaułkiem”. W poł. XIX w. stanęły przy pl. Wareckim budynki poczty konnej ze stacjami i wozowniami. W czasie okupacji ulicę zniszczono. Odbudowano ją w stylu socrealistycznym.

Stan obecny:

Nr 1: w tym domu mieszkał Aleksander Gąssowski (1910-1980) - aktor teatralny i filmowy, reżyser. W ostatnich latach życia związany z Teatrem Polskim, zagrał w takich filmach, jak "Królowa Bona", "Czarne chmury", "Nie lubię poniedziałku", "Hrabina Cosel" a przed wojną w "Księżnej Łowickiej" oraz "Dziesięciu z Pawiaka".

Nr 1a: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Nr 5\7: Kamienica. W murach budynku zawarte są części kamienicy z XIX w. wg proj. Franciszka Lanciego. W latach międzywojennych mieściła się tu redakcja komunistycznego pisma „Robotnik” i siedziba CKW PPS. W 1939 działała tu kwatera werbunkowa Robotniczych Batalionów Obrony Warszawy, którym przewodził kpt. Marian Koenig.

Tablica upamiętniająca siedzibę sztabu Robotniczych Batalionów Obrony Warszawy. Umieszczono ją tutaj 09.09.1964.

Nr 9: Kamienica. W tym domu przed wojną mieściła się kancelaria aktorska Eugeniusza Bodo (1899-1943).

Nr 11: kamienica Wedegisa. Powstała w 1911. Mieszkał w niej Edward Dziewoński (1916-2002) - znakomity aktor komediowy i kabaretowy. Od 1949 roku nieprzerwanie związany ze stolicą, był aktorem takich teatrów, jak Narodowy (1949-53), Ateneum (1953-56), Wagabunda (1957-58), Współczesnego (1962-66), Ludowego (1966-68, 1970-74), Komedia (1968-70) czy Kwadrat (1974-79), którego również był dyrektorem. Występował w kabarecie "Szpak", w kawiarni "Nowy Świat" w 1964 roku założył kabaret "Dudek", który istniał całe dziesięć lat. Pamiętamy go z wielu ról filmowych - tych poważnych ("Ostatni etap") czy komediowych ("Zezowate szczęście", "Żona dla Australijczyka", "Straszny sen Dzidziusia Górkiewicza").

Nr 13: Dom Spółdzielczości Rolniczej im. Stefańczyka. Powstał w 1927-8 wg proj. Franciszka Lilpopa i Karola Jankowskiego we współpracy Edmunda Michalskiego.

~ Nr 55: Dwór Józefa Pułaskiego.

Data nadania nazwy: 1770 rok
